

Відновне правосуддя в межах Програми — це процес, який дозволяє постраждалим від кримінального правопорушення та тим, хто бере відповідальність на себе за завдану шкоду, за участю медіатора брати участь у вирішенні питань, що виникають у зв'язку з вчиненим кримінальним правопорушенням.

Хто може взяти участь у Програмі

- потерпілі від кримінального правопорушення (фізичні / юридичні особи)
- діти з 14 років, які є підозрюваними, обвинуваченими у вчиненні кримінального правопорушення.

Участь у Програмі не тягне за собою автоматичного закінчення здійснення кримінального провадження

Обидві сторони зафіксують у письмовій формі зобов'язання про відшкодування шкоди та заходи, що стимулюватимуть усунення протиправної поведінки неповнолітнього.

Органи досудового розслідування, адвокати сторін та суд зможуть взяти до уваги досягнуті домовленості під час супроводу та прийняття остаточного рішення у справі.

Якщо у вас є сумніви чи питання щодо участі у Програмі, ви можете

Дізнатися більше про програму

Або надати попередню згоду і поспілкуватися з медіатором на етапі підготовки до медіації — це ні до чого вас не зобов'язує. Медіатор залучається за рахунок державного бюджету.

Чи отримати консультацію юриста за номером **0 800 213 103** або онлайн. Контакти за QR-кодом.

Програма відновного правосуддя впроваджена наказом Міністерства юстиції України, Міністерства внутрішніх справ України, Офісу Генерального прокурора від 22.07.2024 № 2176/5/501/176 «Про реалізацію пілотного проекту «Програма відновного правосуддя за участю неповнолітніх, які є підозрюваними, обвинуваченими у вчиненні кримінального правопорушення», та розроблена на основі рекомендацій Комітету міністрів Ради Європи та Організації об'єднаних націй (ООН).

Видано в рамках проекту Програми підтримки ОБСЄ для України «Підвищення доступу до юстиції через безоплатну правову допомогу». У цій публікації висловлено виключно погляди авторів. Вони не обов'язково відображають офіційну позицію ОБСЄ. Дозволено використовувати текст цього документу за умови належного посилання на джерело. Продаж цього документа заборонений. © Всі права захищені.

Надруковано у 2025 році. Ілюстрація: freepik.com

Відновне правосуддя

щоб злочини не повторювалися

Програма відновного правосуддя за участю неповнолітніх, які є підозрюваними, обвинуваченими у вчиненні кримінального правопорушення

Чому постраждалим і правопорушникам варто взяти в ній участь

ПЕРЕВАГИ УЧАСТІ У ПРОГРАМІ

Для потерпілих

- ✓ Це можливість отримати відшкодування, вибачення і пояснення
- ✓ висловити почуття та потреби у зв'язку з інцидентом
- ✓ переконатися, що дитина усвідомила вчинене і докладає зусиль для виправлення своєї поведінки
- ✓ самостійно вплинути на усунення наслідків злочину
- ✓ повернути відчуття безпеки.

Для правопорушників

- ✓ Усвідомити заподіяну шкоду, пояснити мотиви вчинку, вибачитися
- ✓ усунути або відшкодувати наслідки правопорушення
- ✓ отримати підтримку на шляху до стійкої правослухняної поведінки
- ✓ отримати шанс на м'якше покарання, звільнення від кримінальної відповідальності або закриття провадження у справі
- ✓ відновити довіру та конструктивну взаємодію з оточенням.

Адвокати сторін роз'яснять, як результати відновного правосуддя можуть вплинути на хід кримінального провадження

ЩО ТАКЕ МЕДІАЦІЯ

Процедура, під час якої сторони за участю медіатора намагаються врегулювати конфлікт шляхом переговорів. Ситуація кримінального правопорушення розглядається як конфлікт. Тому медіатор працює з обома сторонами — допомагає з'ясувати потреби, і якщо треба, проявити та усвідомити емоції.

Хто такий медіатор

Неупереджений фахівець, який не представляє жодну зі сторін. Його завдання — забезпечити баланс інтересів сторін, атмосферу взаємоповаги, можливість сторонам висловитися і бути почутими.

У супроводі медіатора сторони узгоджують вимірювальні, домірні, релевантні та реалістичні заходи відшкодування шкоди та відновлення правослухняної поведінки неповнолітнього в майбутньому.

Хто може бути присутнім на медіації

Обидві сторони можуть запросити на медіацію людей, які їх підтримують: членів сім'ї, вчителя, психолога тощо.

Процес медіації не буде обмежуватися строками досудового розслідування та/або судового розгляду

ЕТАПИ УЧАСТІ У ПРОГРАМІ

- 1 Попередня згода** сторін для призначення медіатора системою надання безоплатної правничої допомоги.
- 2 Підготовка до медіації.** Медіатор проводить окремі індивідуальні зустрічі з кожною зі сторін, щоб з'ясувати характер завданої шкоди, як ця ситуація вплинула на потерпілого та неповнолітнього, бачення сторін щодо шляхів усунення наслідків.
- 3 Укладення договору та проведення медіації,** на якій сторони обговорюють свої почуття, мотиви та разом шукають шляхи усунення наслідків конфлікту для них обох.
- 4 Розроблення рекомендацій** щодо можливих засобів ресоціалізації для неповнолітнього.
- 5 Підписання та виконання угоди.** Досягнуті домовленості та запобіжники їх невиконання фіксуються в угоді, яка передається до суду для врахування під час розгляду справи.

Сторони самі вирішуватимуть, наскільки швидко їм важливо рухатися у процесі відновного правосуддя